

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

OFFICIAL ORGAN OF THE SLOVENE PROGRESSIVE BENEFIT SOCIETY

VOLUME XVIII—LETTO XVIII

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY, (CETRTEK) OCTOBER 10, 1935.

Neodvisen dnevnik
zastopajoč interes
slovenskih delavcev
v Ameriki

STEVILKA (NUMBER) 239

GRŠKI MONARHI
STI POPOLNOMA
V SEDLU

Novi premijer je razglasil
preki sod. Povratek biv-
ega kralja Jurija je go-
lo.

ATENE, 10. okt. — Grški
monarhisti so danes formirali
vladu in vložili obrazec v
kralj Jurij II., ki je moral pred
vražnimi leti odložiti krono,
ne željajošem vrne na prestol.
Premijer Tsaldaris je resigniral,
nakar je gen. Condylis, "močni"
v kabinetu in vodja mo-
narhistov, takoj sestavil nov ka-
ket. Njegov pričin je bil pro-
ces obsega, ki je odstropil, ko so
monarhisti zahtevali, da takoj
povratek monarhije.

Pisatelj pravi, da danes svet
drvi napram silni katastrofi in
da največ, kar se more upati je,
da v tej grozoviti tekmi, ki se bo
nadaljevala vsaj do 1950, civiliza-
cija ne bo popolnoma propadla.
To tekmo med civilizacijo in
katastrofo kontrolirajo "naši
vladarji in gospodarji", pravi a-
nonimni pisatelj, in človeštvo si
je v stanu predložiti svojo uso-
do le, ako proučuje može, ki v
resnici vladajo svetu.

Svetovni vladarji vladajo po-
tom petih sfér, pravi pisatelj:
potom socialnega obnašanja, v
katerem stoji pet mož na prvem
mestu; potom politične sfere, v
kateri je osem vodilnih oseb;

potom vojaške sfere, v kateri pr-
vačijo širje možje, in pa potom
ekonomske sfere, ki ima osem
vodilnih mož.

25 mož je, ki držijo v svojih rokah usodo sveta

Tako trdi nepoznan pisatelj v knjigi, ki je baš izšla, Mus-
solini je najbolj pretkan in najbolj brezvesten diplo-
mat. Nemčija je zopet velesila.

NEW YORK, 9. okt. — V za-
ziji. Gen. Klement Vorosilov, po-
ložbi Simon and Schuster je da-
veljnik milijonske sovjetske
nes izšla nova knjiga "Our
Lords and Masters" (Naši vla-
darji in gospodarji), katere pi-
seljek, ki se skriva za psevdoni-
mum "Neuradni opazovalec",
trdi, da 25 mož danes vlača svet
in drži v svojih rokah usodo vseh narodov. Anglija ima dva-
krat toliko takih mož kot katera
druga dežela, in vključeni so
tri trije Amerikanca, predsednik
Roosevelt, J. P. Morgan in John
D. Rockefeller, ml. Toda navzli-
temu, da je svet danes do zob
oborožen, pa so med vsemi na-
rodami le štiri važne vojaške o-
sebnosti.

Pisatelj pravi, da danes svet
drvi napram silni katastrofi in
da največ, kar se more upati je,
da v tej grozoviti tekmi, ki se bo
nadaljevala vsaj do 1950, civiliza-
cija ne bo popolnoma propadla.
To tekmo med civilizacijo in
katastrofo kontrolirajo "naši
vladarji in gospodarji", pravi a-
nonimni pisatelj, in človeštvo si
je v stanu predložiti svojo uso-
do le, ako proučuje može, ki v
resnici vladajo svetu.

Svetovni vladarji vladajo po-
tom petih sfér, pravi pisatelj:
potom socialnega obnašanja, v
katerem stoji pet mož na prvem
mestu; potom politične sfere, v
kateri je osem vodilnih oseb;

potom vojaške sfere, v kateri pr-
vačijo širje možje, in pa potom
ekonomske sfere, ki ima osem
vodilnih mož.

Hauptmann mora u- mreti v električnem stolu

Najvišje sodišče države New
Jersey je soglasno odobri-
lo pravorek smrti.

TRENTON, N. J., 9. okt. —
Najvišje sodišče države New
Jersey je danes soglasno potro-
dilo smrtno obsodbo Bruno Ri-
charda Hauptmanna, kot ugra-
bitelja in morilca Lindberghove-
ga prvorjenega sina. Najvišje
sodišče je odločilo, da je bila 6
tednov trajajoča obravnava, ki
se je vrnila preteklo zimo, v vseh
ozirih pravilno vodenja ter je o-
vrglo vse ugovore, katere je vložila
obramba v podporo svoji zahtevi za novo obravnava.

Zena na smrt obsojenega
nemškega tesarja, ki živi s svo-
jim sinčkom v New Yorku, je
vest o odločitvi najvišje države
sodnije zelo pretrpela. Rekla je:
"Drugega ne morem kot u-
pati in nadaljevati z bojem."

Predsednikova sino- va treščila v vlak

BOSTON, 9. okt. — Dva si-
nova predsednika Roosevelt, John,
star 10 let, ki je dijak na
Harvard univerzi, in James, star
18 let, sta nočojo treščila skozi
zavornice pri nekem železniš-
kem križišču ter se z avtom za-
letela v mimovozico električnega
vlaka. Avto je bil cisto razbit,
dočim sta Rooseveltova sinova
po srčnem naključju ušla vsaki
poškodbni. Vlak je vlekel avto
deset čevljev, predno ga je mot-
or vstavljal. Nesreča se je
zgodila, ko je John peljal Jame-
sa na zrakoplovico, kjer se je
imel slednji z aeroplonom vrnil
v New York.

John Roosevelt in njegov brat
Franklin, ki študira na Harvard
univerzi, sta znana kot skrajno
hitra voznika in njuni tovariši
pričakujejo, da jih bosta slišala,
kajti imela sta vsled svoje vo-
žnje že večkrat neprilejno. Fran-
çois je se odgovoril, da se ne
bi glasovala za sankcije, vendar
se pričakuje, da se bo to zgodilo
že jutri in da bo ogromna
večina 56 dežel, ki so članice Li-
gne, podprla kazensko postope-
nje proti Italiji.

Prvi govornik na jutrišnji se-
ji bo italijanski delegat baron
Aloisi, ki bo seveda protestiral
proti Ligi, ker je Italija obsodi-
la kot napadalko ter ji dala žig
krilke Liginega pakta.

Predsednik Ligine zbornice
dr. Edvard Beneš je nočoj dal
razumeti, da se bo jutri vršilo
poimensko glasovanje glede
vprašanja sankcij, nakar se bo
dalno besedo predstavnikom dr-
žav, ki želijo razmotriti pri-
hodnji korak. Med naznani-
mi govorniki so premijer Laval,
kapitan Anthony Eden in havaj-
ski delegat Hawariat.

Ligina zbornica je z veliko
pozornostjo poslušala, ko sta
delegata Avstrije in Ogrske na-
stopila v obrambo Italije. Prvi
je govoril avstrijski delegat baron
Emerich Pflugel, ki je rekel:

"Avstria ne more pozabiti,
da je Italija v usodnih dneh nje-
ne zgodovine pomagala varova-
ti njeno samostojnost. Vezi, ki
vežejo avstrijsko ljudstvo z
ljudstvom Italije so močne. Av-
stria ne bo izdala prijateljstva,
ki mu je usojeno, da trajata na
vse večne čase."

Austrijski delegat je s temi
besedami opozoril na julijiske
dneve preteklega leta, ko so na-
ciji umorili Dollfussa, nakar je
Mussolini postal armado na av-
strijsko mejo ter zagrozil, da bo
korakala v Avstrijo, ako bi Hitler
postkusil prevzeti dunajsko
vlado.

Ogrska je zavzela slično poz-
icijo. Njen delegat Saszlo Deve-
liez je dejal:

"Ogrska z žalostjo sliši o ko-
rakih, ki se jih ima podvzeti
proti Italiji, ki je tako pogosto
v taku učinkovito pokazala svo-
je prijateljstvo napram Ogrski."

Zabava in večerja

Frank in Karolina Klaus, 885
Adison Rd., bosta posvetnikom
njih prostorov nočoj postregla
s fino večerjo. Igrala bo god-
ba.

Avstria in Ogrska branita Mussolinija v Zenevi

Ligina zbornica je odgodila sejo, ne da bi
glasovala za sankcije proti Italiji. Priča-
kuje pa se, da se bo to zgodilo danes.

Italija je zadovoljna — Mussolini je računal na moralno
oporo na Dunaju in v Budimpešti

Zadnja vest: 52 narodov obsodilo Italijo kot izobčenko

ZENEVA, 10. okt. — Dva in petdeset narodov, ki
zastopajo vse kontinente na svetu, je danes obsodilo Ita-
liju kot kršilkopakta Lige narodov vsled svoje nenapoved-
ane vojne proti Abesiniji. S tem korakom se je zgodo-
vinska zbornica Lige narodov, kot pravcati kongres na-
rodov, avtomatično zavezala, da združeno nastopijo z
ekonomskimi in finančnimi kaznilnimi koraki proti fašistični Italiji. Vsak narod, ki se je pridružil obsodbi Ita-
lijie, je legalno upravičen, da taliji napove vojno kot iz-
občenki iz družbe narodov.

Samo trije narodi — Italija sama, Avstria in Ogrska
— so izjavili, da se ne pridružijo Ligini akciji.

ZENEVA, 10. okt. — Med voditelji Lige narodov se
je danes pojavila neka nepotrdjena vest, da utegne papež
Pij na prošnjo Benito Mussolinija posredovati v svrhu
miru.

ZENEVA, 9. okt. — Avstria in Ogrska sta se danes na seji
zavornice Lige narodov oglasili v obrambo Italije ter s tem tre-
notno ustavili Ligino kolesje za aplikacijo sankcij proti italijanski
agresivnosti v Abesiniji. Ligina seja se je odgovorila, ne da
bi glasovala za sankcije, vendar se pričakuje, da se bo to zgodilo
že jutri in da bo ogromna večina 56 dežel, ki so članice Li-
gne, podprla kazensko postope-
nje proti Italiji.

Akoravno bi bila odkonitev sodelovanja Avstrie in Ogrske pri aplikaciji sankcij velikega pomena za Italijo, pa se s sigurno-
stjo pričakuje, da bo večina

Ligine članice šla naprej z ak-
cijo z ekonomsko in finančno

sankcije proti Italiji. Sicer tudi
ni potrebno, da bi bili sklep Lige
zavornice soglasni, vendar se nobenega naroda, ki neče o-
dobriti sklepa Liginega sveta, ne more prisiliti, da bi sankcije

izvajala.

Italija bo moral plačati visoko ceno, ako se jo bo kom-
pletno izložilo gospodarsko in finančno kot rezultat Ligine
sankcij. Lani je skupen italijanski uvoz znašal 7,667,000,000 lir

(lira je vredna okrog 8 centov
in 10 stotink) medtem ko je
njen izvoz znašal 5,225,000,000,

kar izkazuje trgovinski deficit v znesku 2,442,000,000 lir. Iz-
voz Italije v Anglijo in Francijo je toril 20 odstotkov njenega celotnega izvoza. Italijanski iz-
voz v deželi, ki so članice Lige, pa znaša okoli 65 odstotkov vse

njenje zunanje trgovine. V Zed-
države je Italija leta 1933 eks-
portirala dobrin 8 in pol odstot-
kov svojega celotnega eksporta.

Ligina zbornica je z veliko
pozornostjo poslušala, ko sta
delegata Avstrie in Ogrske na-
stopila v obrambo Italije. Prvi

je govoril avstrijski delegat baron
Emerich Pflugel, ki je rekel:

"Avstria ne more pozabiti, da je Italija v usodnih dneh nje-

ne zgodovine pomagala varova-
ti njeno samostojnost. Vezi, ki

vežejo avstrijsko ljudstvo z lju-
dstvom Italije so močne. Av-
stria ne bo izdala prijateljstva,
ki mu je usojeno, da trajata na

vse večne čase."

Austrijski delegat je s temi
besedami opozoril na julijiske
dneve preteklega leta, ko so na-
ciji umorili Dollfussa, nakar je
Mussolini postal armado na av-

strijsko mejo ter zagrozil, da bo
korakala v Avstrijo, ako bi Hitler
postkusil prevzeti dunajsko
vlado.

Danes je bilo v poročanju, da
so diplomatski odnosi z A-
besinijo poškodili, da odpotuje. Med-

tem se poroča, da Italija sedaj,
ko je osvojila severni rob Ab-

esinije, ne bo počivala.

"Aduwa je samo prvi korak,"
je izjavil neki vladni predstav-
nik. "Armada trenutno miruje vsega olja.

Ostri boji na južni abesinski fronti

JJIGA, Abesinja, 9. okt. —
Na južni abesinski fronti v pro-
vinci Ogaden, ki meji na itali-
jansko Somalijo, so včeraj iz-
bruhnili huši boji. Močne itali-
janske kolone pod poveljstvom
gen. Rudolpho Grazianija, so na-
padle abesinske prednje straže
v utrjenem okrožju Garrah in
drugod. Abesinci so imeli velike
izgube ter poročajo, da se Italiji
poslužujejo strupenih plinov in
kemikalij. Italijani hočejo oči-
vidno prebiti pot do Diredawa,
ki leži enako na sredi edine
železniške proge, ki veže Addis
Ababo s pristaniščem Djibouti v
francoski Somaliji. Če se jim to
posreči, bo Abesinja popolnoma
odrezana od sveta.

LONDON, 10. okt. — Iz Ad-
dis Ababe se ponovno poroča, da
so Abesinci vdrli v italijsko Eritrejo.
Ista vest pravi, da se je 6,000 oboroženih Eritrejcev pri-
drožilo abesinskim četam.

Abesinsko poslanstvo v Lon-
donu je danes izrazilo bojanje,
da je bil v bojih v severni Abe-
siniji ubit eden izmed zetov ce-
sarja Haile Selassija.

POLOZAJ V MEMELU JE NE- SPREMENJEN

MEMEL, 9. okt. — Nocoj je
bilo poročano, da nedavne voli-
te za memelski Landtag niso
povzročile nobene politične spre-
membe. Nemška stranka je ob-
držala svojih 24 mandatov, lit-
vinska stranka pa svojih pet.

Mošt

V pondeljek bo poznani Anton
Korošec, 1063 Addison Rd.,
pričel s stiskanjem grozda ter
se priporoča rojakom za nakup
finega mošta.

Poročno dovoljenje

Poročno dovoljenje sta dobri-
la Clarence Peel, 14732 Coit Rd.
in Frances Furlan, 1222 E. 168
St. Bilo srečno!

na celi fronti, toda se priprav-
lja na novo ofenzivo."

Uradna poročila o

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOST"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PTG. & PUB. CO.
6231 ST. CLAIR AVE.—Henderson 5811
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

VATRO J. GRILL, Editor

For raznalačul v Clevelandu, za celo leto \$5.50
za 6 mesecev ..... \$3.00; za 3 mesece \$1.50
Po pošti v Clevelandu za celo leto \$6.00
za 6 mesecev ..... \$3.25; za 3 mesece \$1.20
Za Združeno državo in Kanado za celo leto \$4.50
za 6 mesecev ..... \$2.50; za 3 mesece \$1.50

Entered as Second Class Matter April 28th, 1918
at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the
Act of Congress of March 3rd, 1879

104

Upor proti prodajnemu davku

Uzakonitev prodajnih dakov v večjem številu držav za financiranje relifa je dala bogatim interesom v teh državah, zagotovilo, da se ne zahtevalo od njih, da bi nosili kak večji del socialnega bremena, ki ga je prinesla depresija.

Reakcijonarni časopisi in politični voditelji so bili nekaj časa uspešni v varanju ljudstva, češ, da brez tega davka mora propasti ves relief, ampak poročila zadnjega časa kažejo, da odporn ljudstva proti temu krvičnemu davku postaja jačji, in to celo v državah, ki veljajo za najbolj konservativne.

Pojavlja se znamenja, da se poskus velikih interesov, da trajno naprtijo to breme na hrbot onim, ki so ga najmanj sposobni nositi, končno le ne bo uspel.

V konzervativni državi New Jersey se so nedavno vrstile primarne volitve. Od 1. julija v tem letu je ljudstvo v New Jersey moralno plačevali prodajni davek, in v teh kratkem času se je izkristaliziral mogočen protest proti temu davku. V primarnih volitvah je bilo izvoljenih 88 poslancev, oziroma več kot polovica, na platformi boja proti prodajnemu davku. Gov. Hoffman, republikanec, ki je vodil akcijo za uvedbo prodajnega davka, je zgubil skoro ves vpliv v državi.

Politični glavarji v New Jersey so občutili pritisk javnega sentimenta in davek bo najbrže odpravljen. New Jersey je imela dovolj tega davka na žepe revnih.

V Kentucky sta gen. Laffoon in Thomas S. Rea voditelja frakcije, ki je naprila ljudstvu države prodajni davek. V nedavnih demokratskih primarnih volitvah je bil Rea, katerega je Laffoon priporočal za svojega naslednika, strahovito tepen od podgovrnega A. B. Chanderja, ki je vodil kampanjo v znanimenju boja za odpravo prodajnega davka.

V Illinoisu, kjer so se ljudje že skorito privadili ideji, da so zakoni za milijonarje, je uvedba prodajnega davka povzročila resno politično situacijo. Zelo dvomljivo je, da bodo demokrati iznova nominirali governra Hornerja, katemu se splošno pripisuje odgovornost za 3-procentni prodajni davek. Republikanci v državi, ki se jim cedijo slino po oblasti, so baje začeli z načrti s kampanjo proti prodajnemu davku, kar je sicer hinavščina, ampak nudi dokaz, kako močan je ljudski sentiment proti temu davku. Ta sentiment je celo povzročil gibanje za organiziranje nove stranke. Celo v Illinoisu je nesramnost prodajnega davka, ki milijonarje ob "zlati obali" Michiganskega jezera oprošča takorekoč vsakega davka za žrtve kapitalistične krize, med tem ko krade denar iz žepov reverjev, ljudem začela odpirati oči. Glesto za odpravo prodajnega davka utegne odločiti prihodnje volitve v Illinoisu.

V Ohio je govor na White, ki je tolično časa pritisnil na državno zbornico, da se je končno podala ter sprejela prodajni davek, danes političen mrtvec. Kandidiral je za zvezneg senatorja ter strahovito pogorel. Ljudski sentiment še ni mobiliziran, toda ni nobenega dvoma, da je odločno proti nadaljevanju tega davka.

Ljudstvo vsepovod spregleduje in (Dalje v 6. koloni)

Kulturne organizacije in S. D. D.

Collinwood, Ohio

Z nastopom hladnejših, jesenskih dni se je ob enem pričelo živahnog družabno delovanje pri naših kulturnih organizacijah, brez katerih aktivnosti bi bil naš narodni centrum brez pomena na njivi napredka-kulture. Vsaka izmed naših kulturnih organizacij ima svoje koristno ozadje za S. D. D. med temi dramsko društvo "Ant. Verovšek" prvači, poleg pevskega zborja "Jadrani", slovenske šole in mladinskega zobra, in desna roka vseh teh organizacij pa je "Zenski odsek", kateri je bil in je še danes v občo pomoč in sodelovanje pri vseh aktivnostih v Domu. Kadar ima ena izmed teh ustanov svoje prireditve, je naša dolžnost, da jih posetimo in v zameno zato člani teh organizacij posečajo vaše prireditve in le v tem bomo še v nadalje obdržali vse te organizacije aktívne. Kaj nam kriсти imeti društva te ali one paroge, ako pa so mrtva, obstoječe le po imenu?

Mladinski zbor-šole S. D. D. je imel svoj koncert v soboto večer. S tem nastopom nam je bil dan ponovni dokaz, da mladi pevci napredujejo in da je moral občinstva z njimi. Zbor je triumfiral z dovršenim in priljubljenim petjem, narod ga je pohvalil z aplavzom kar je bilo v večje veselje in zadovoljstvo našim "Slavčkom" kakor pa dar, katerega si morda ta ali oni otrok najbolj želi v svojem življenju.

Da ste bili priča na održi njih žarečega nasmeha, tudi vi bi bili zaokrožili svoja usta v prisrni nasmeh. Zbor bo nadaljeval z svojimi aktivnostmi. Ako imate sina ali hčerk, ki ima pevski posluh in veselje do zobra, pošljite jih na prihodnjo vajo. Vajo se obdržuje vsaki četrtek zvečer od 5 do 7:30 ure v spodnji dvorani S.D.D. pod vodstvom pevovodje Mr. L. Seme-ta. Tudi s podukom slovenske gvorice in pisave se bo pričelo v prihodnjem tednu, vpišite svoje otreke v šolo.

Dramsko društvo "Ant. Verovšek" otvoril svojo dramsko sezono s prihodnjo nedeljo in sicer vprzori velehumoristično satiro "Razkrinkana morala." "Verovšek" se za to predstavo marljivo vadi in pripravlja z obsežnim številom igralcev. Vsakdo bi to predstavo posetil, bo zadovoljen, povrjen bo za plaćano vstopnico s par urami prisrni zabave in razvedrila. — Dramsko društvo "Anton Verovšek" prvači med vsemi ostalimi dramskimi društvami v naši metropoli, če ne celo med vsemi slovenskimi dramskimi celotami v Ameriki. Koliko sličnih ustanov je bilo že organiziranih po naseljibah, koliko pa je izmed teh se danes aktivnih, brez ozira na toljko udejstvovanje na polju naše drame, kakor včasih "Verovšek" vse od ustavnitve, preko dobe najtrše depresije. Danes po letih, ga najdemo še vedno aktivnega, delujočega v polnem zamahu, vsekakor društvo zaslubi priznanje in podporo in to v tem, da napolnimo dvorano S. D. D. na vsaki prireditvi "Verovška".

Predstava v nedeljo 13. oktobra naj bo temu dokaz, da delo društva cenimo in z našo prisotnostjo damo igralcem moralne pomoči. "Razkrinkana morala" je vesela humoreska, zanimala izmed drugih veseliger, polna zdravega in neprisiljenega humorja v velezbavnih oblikah. Če vam je do tega, da se zoget enkrat pošteno nasmehete, bo ste gotovo videli to igro, v nedeljo na održi S. D. D. na Waterloo Rd.

V. Coff

Naše proslave v Clevelandu

Cleveland, Ohio

Letos imamo poig srebrnih, bisernih, zlatih in diamantnih porok, tudi podobne društvene proslave in delave na društvenem polju so zainteresirani le v zadnjem. Taka proslavlja konstitucijo ljudstvu v splošnem, ne le posameznikom, zato je dolžnost našega naroda, da obiskuje také proslave, ako mu je dana možnost.

Na 29. septembra se je vršila taka biserna proslava, ali 30 letnica lista "Proletarec", v Slovenskem Delavskem Domu, na Waterloo cesti. Seveda vdeležba ni bila tako kot se jo je pričakovalo, ampak bila pa je in marsikateremu bo ostala v spominu. Tudi stroški se bodo krili in lahko, da se bo dal na stran tudi kakšen dolar za deževne dni, kajih imamo mi, ki se trudimo za prebujo delavstva, mnogo, skoraj več kot jih je v Etiopiji, kjer je čakal Mussolini, da je dež ponehal, prej ko je svoje "taljančke", pomešane z slovensko krvjo, po nekrividi tega našega naroda, nagnal v divje klanj.

Naš program na tej proslavi pa je bil povoljen, saj tako so se izrazili oni, ki so bili navzoči. Le škoda, ker je bilo toliko truda, da niso bili zraven tudi oni, ki radi vidijo lep prizor na naših održih.

Da je bil to res delavski program, in sicer tak kot se nam ga priporoča, je razvidno iz tega, da nam je godba "Bled" zadržala "Internacional" koračico. Pevska zbra sta zapela "delavsko himno" na održu so bili delavski govor, le delegatovi je primanjkovalo. Povedalo se nam pa je, da so bili mnogi že utrujeni, ker so korakali v paradi, kot je pa bila dva tedna prej, ako bi hoteli. In to bi bilo korakanje naprednih, za napredek, ne pa za nazadnjaštvu!

Frank Barbic, član gl. poročne odseka Slovenske Narodne Podporne Jednotne, brez časti, in zame.

Pa zašel sem s poti, ker bili smo pri "Naprednih Slovenk" kajih društvo je bilo ustanovljeno, da raste iz malega velikona, kar se je tudi zgodilo, da postaja SNP velika Jednota, kar se je zgodilo, pa će ravno Jakatu ni po volji, da se daje in se tudi dobiva podpora, v slučajih bolzni in poškodb vse to se dogaja, zato pa matere ako še niste pri društvenih, pristopajte, in se zavaruje za slučaje potreb. Vprašajte "Napredne Slovenke"

Na tej prireditvi je bila velika vdeležba in iz vseh krajev, kot Tomšič iz Californije, iz Farrell Pa., Cainkar iz Chicago, toraj zastopana je bila U. S. A. Te le "Napredne Slovenke" bi lahko napravile veliko večjo parado, kot je pa bila dva tedna prej, ako bi hoteli. In to bi bilo korakanje naprednih, za napredek, ne pa za nazadnjaštvu! Frank Barbic, član gl. poročne odseka Slovenske Narodne Podporne Jednotne, brez časti, in zame.

Tudi jaz se vam zahvaljujem, pa ne zato, ker ste zame volili, ampak zato ker se zavedate, da ste delave in ste zainteresirani v delavška vprašanja in veste, katera stranka zastopa vaše interese.

Ako so narodna vprašanja na površju sem tudi jaz Slovenec, in to sem tudi zagovarjal brez strahu kjerkoli je bilo potreba. Ampak clevelandska mestna politika nima nobenega opravka z narodnostjo, ker demokrat je demokrat, pa naj bo Poljak, Nemec, Češ ali pa Slovenec, ravno isto je z republikancem, socialistom, komunistom, ali drugo stranko, ki pa je zato ne želi všeč.

Toraj sprejmite mojo zahvalo,

ki vam pove, da le v delavskih političnih organizacijah je vaša moč.

Frank Barbic, poročen, ali zadovoljen z uspehom kandidata.

Proda se

hiša za dve družini, osem sob; štiri spodaj, štiri zgoraj, s kopalcicama. Centralna kurjava. Proda se pod ceno za \$4,300.00 hitremu kupcu. Hiša stoji na 22677 Ivan Ave.

Nikar ne skrbite

radi oddaljenosti. Ne glede od kje se nas poklic, naša postrežba je hitra in vestna.

Naša moderna vozila in drugi posebni pripomočki za opravljanje dela na razdaljo, nam to omogočijo. Milje pomenijo pri nas minute. Če se nas poklic iz večje daljave, ne računamo za to nih več.

AUGUST F. SVETEK
LICENSED FUNERAL DIRECTOR
478 E. 152ND ST. KENMORE 2016

FRANK ZAKRAJŠEK

Slovenski pogrebnik

1105 NORWOOD RD.

ENDICOTT 4735

JOS. ŽELE IN SINOV

POGREBNI ZAVOD

6502 ST. CLAIR AVE. ENDICOTT 0583

Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki urri na razpolago.

Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo.

COLLINWOODSKI URAD: Tel: KENMORE 3118

452 East 152nd Street

(Dalje iz 1. kolone)

ŠKRAT

Boss: "Že zopet si dvanajst minut pozem. Ali ně veš, kdaj začnemo delati v tej tovarni?"

Nov delavec: "Ne vem. Ko prideš, so vselej že vsi na delu".

Ona: "Ako bi se želje izpolnil, kaj bi bila tvoja prva želja?"

On: "Želel bi — oh, če bi le imel pogum, da bi povedal!"

Ona: "Daj, govori. Zakaj pa misliš, da sem te vprašala?"

Iz stare domovine

Novi grobovi

Karl Schlehan, inšpektor mopaloske uprave v pokoju, je umrl v svojem stanovanju v Florijanski ulici 27 v Ljubljani.

Na Bučah pri Kozjem je umrla gospa Antonija Bohva, žena veleposetešnika in župana občine Podčetrtek.

70 letnica rojstvo je obhajal g. Možek Franc, posestnik na Turjaku.

SEN. BORAH ZAHTEVA PO- STENO NEVTRALNOST

BOISE, Idaho, 9. okt. — Senator Borah je imel radio govor, v katerem je zahteval, da Zed. države vodijo politiko poslene in resnične, in ne samo tehnične nevtralnosti. Prava preizkušnja za ameriško nevtralnost bo prišla šele, ako se še kaka nadaljnja evropska država zaplete v italijansko-abesinski konflikt, je dejal Borah, ki je bil mnogo let predsednik senatnega odseka za zunanj zadeve.

Vojska z moderno vojno opremo ziranimi divizijami, perfektno deluje in z letali, ki predstavljajo visoke tehnike, vojsko s tanki in aeroplani, bardiranje se seveda ne da primorsko vojsko. Toda Abesinci imajo prednosti. Prvič je to visoka planota 2500 m nad morjem in jo obdaja ozemlja. To je to napravljalo vzdoljno, na jugu, kjer leži Italija, bi moral sovražnik prodrijeti v Abesinsko vročo puščavo, ki so silno skope v redka. Cital sem v listih, da žive besinci tudi s strojnicami in topom, imajo ali ne, eno je gotovo: pri takšnem stiku, kakor so Abesinci, je moderna brez pomena, ker ne znajo ravnati.

Vsi divizionali, ki predstavljajo visoko vojno opremo ziranimi divizijami, perfektno deluje in z letali, ki predstavljajo visoke tehnike, vojsko s tanki in aeroplani, bardiranje se seveda ne da primorsko vojsko. Toda Abesinci imajo prednosti. Prvič je to visoka planota 2500 m nad morjem in jo obdaja ozemlja. To je to napravljalo vzdoljno, na jugu, kjer leži Italija, bi moral sovražnik prodrijeti v Abesinsko vročo puščavo, ki so silno skope v redka. Cital sem v listih, da žive besinci tudi s strojnicami in topom, imajo ali ne, eno je gotovo: pri takšnem stiku, kakor so Abesinci, je moderna brez pomena, ker ne znajo ravnati.

Vojne operacije so nadaljevali v vlečena fronta, ki bo merila na sever na celo nad 900 km. Toda razdelitev

Za svobodo in ljubezen

Marko Stojan
Roman iz Balkana.

"Telegrami so tu — telegrams!" jih je pozdravil kapitan na krovu. "Za gospoda Javornika . . ."

"Torej meniš tudi ti, da so jo umorili?"

Za gospoda Jurišiča . . ."

Z drhtečimi rokami sta sprejela prijatelja sleherni svojo brzojavko.

"Umorili so jo; zaklali kakor ovoce . . . Krv je bilo vse polno; zato so postlali sobo in pomili tla. V zraku je bil še duh po krvi; poznam ta duh . . ."

Prijatelja sta se zdrznila; groza ju je prešinila do mozga, ko sta poslušala to mirno razlaganje.

"Nesrečna! . . ." je vzdihnil Ivan z globokim sočutjem.

"Takšen konec ni redek v življenu teh ubogih žensk," je zamrmral Ivan turobno. "Bogove, da se mi smili; v dnu svojega srca je bila vendar dobrobitje . . . Da ni krenila na to temeno pot — kako lahko bi bila osrečila sebe in moža, ki bi ji bil tovarš v življenu! Ah, brate, strašna je usoda . . ."

Colnič se je stisnil k mogočni ladiji kakor mladič k dorasli mati.

"Od doma! . . ." je šepnil Ivan raztrgal omot in čital . . ."

Tako po burni galatski noči mu je bilo priso na um, koliko več nevarnosti si predstavlja okrog njega oče, ki leži doma, in kako težko mu je čakati prve novice o sinu in o uspehu njegovega iskanja . o usodi ljubljene nesrečne hčere! Zato mu je brzojavil nemudoma:

"Zdrav — z dobrimi prijateli — sled najdena — uspeh govor . . ."

Kaj mu je hotel sporočiti drugačega? Ali je smel prevzeti odgovornost za to, da postane tudi ubogi, težko bolni, pod težo svoje sokrivde zrušeni oče deležen strašne negotovosti, ki je trla takrat še njega samega? Morda bi ga bil umoril, ako bi mu bil sporočil resnico, kakršna se mu je videla še tisti dan . . .

In danes je imel odgovor: "Bog daj uspeha kmalu . . . Meni bolje — Kadar prideta, bom zdrav . . . Poročaj vse . . ."

Očividno je bilo, da je stari Javornik odgovoril, preden se je sinova brzojavka ogrela v njegovih rokah. Mehkoba je napolnila Ivanovo srce, ko je pomislil na starčevno radost nad dobro novico in na hrepnenje, ki mu ga je moral biti duša polna, da je — on, ki piše tako nerad in tako rad prikriva svoja čustva s tisto strogo kmetsko sramežljivostjo — brzojavil tako nagni in odkrito:

"Kadar prideta, bom zdrav."

Z vlažnimi očmi je podal brzojavko Dušanu, ki mu je pomolil svojo. Ta je bila daljša:

"Pozdravljava vas iskreno . . . vedno z vami . . . poročajte prav pogosto . . . z majko moliva ne prestano za vaš uspeh in vašo srečo . . . Poljubi Miloša . . . stisni v mojem imenu roko Ivanu in Jerici . . . kadar jo osvobodite . . . Ljubica."

Nekaj nežnega, neizmerno sladkega je zaigralo v Ivanovem sreču, ko je čital to ime . . .

"Stisni v mojem imenu roko Ivanu . . ."

Ali nimajo te besede svojega posebnega pomena? Ženska, pa bodi še tako mlada, je premisljena, kadar piše . . . ona tehta besede . . . in kar pove, to hoče povedati . . .

"O Bog!" je vzkliknil Ivan sam pri sebi. "Ali bi bilo mogoče? Ali je resnica? Ah, potem daj, o Bog, da se izvrši vse po

mogoče; drugače nas pokoljejo v tem neumnem Carigradu izza hrbita kakor piščance. Kdo se bo gnitel po tem vražjem mestu, kjer ne moreš streljati s puško! In kdo naj jih lovi, ako iztrebijo nas? Glejmo, da jih dohitimo kmalu — bolj na prostem; vsak prst jima odstrelim posebej. Arnavtu in vajinemu Šbabu, preden se ju usmilim in ju končam."

"Tako je, čort vozmi!" je potrdil Kazakov s prepričevalnim basom, čeprav ga ni razumel popolnoma.

"Cas bi bil da se vrneta poročnik in Francoz," je menil Javornik. "Drugače zapravimo še da-njeni dan . . ."

Dušan se je obrnil h kapitanu, ki je pušil svojo pipi in hodil tam okoli.

"Kje se neki mudi Wheeler? Ali se ga še ne nadejate kmalu, gospod kapitan? . . ."

Kapitan se je zarežal prav široko, zakaj tisti hip sta stopila pred naše junake poročnik in Estournelle.

"Kdaj sva že tu?" je dejal poročnik. "Opravila sva vse, da ni mogoče bolje, in sva pripravila ravnokar vse potrebno za naš bojni pohod. Saj veste, gospodje, da mi še nismo bili uredili prtljage, dočim imate Vi svojo žed o včeraj na krovu?"

"Mi imamo kaj malo s seboj," je dejal poročnik. "Opravila sva vse, da ni mogoče bolje, in sva pripravila ravnokar vse potrebno za naš bojni pohod. Saj veste, gospodje, da mi še nismo bili uredili prtljage, dočim imate Vi svojo žed o včeraj na krovu?"

"Da," je pritrdil Ivan, "tudi jaz menim tako: Hali, dej, noči opustiti niti plena, niti maščevanja, in ker čuti, da je sam pre slab, je osvobodil svoji prevarjeni žrtvi ter se zavezal z njima . . . Proti nam ali proti Arnavtu? Proti nam in njemu? Kdo ve?"

"Najvažnejše bo pač to," je dejal Dušan, majaje z glovo, "da so nam lopovi to uro morda že za petami . . . Oh, zakaj nismo prišli sinoči malo prej! Rešilno delo bi bilo opravljeno, in mirno bi si lahko privoščili von Schrattena, Birbantini, Pygurisa, Halila in še Alija Kemala po vrhu . . ."

"Ej, vraga, ne delaj mi sko min, brate!" je zamrmral divji Marko. "Saj me vidiš, kako že konjam čakam, da mi pridejo v pest. Za zdaj nam ne preostaja drugačega, kakor odriniti prej ko

Dušan se je nasmehnil še skrivenostneje:

"Gospodje, zaradi tega bodite brez skrbi — to je Markova

brig. On pojde v gozd in poživžga, pa bodo rastle puške iz tal; k drevesu stopi in ga potrese: patrone nam bodo padale v prigšča kakor zrele slike. In — bogome! — če se sklene k tikitvi, utrga dražestno majhno bombo."

Njegove besede so govorile resnico; kje je kraj na Balkanu, kjer komita ne bi našel puške, aka jo potrebuje?

"Rajši vprašava midva slavni trojni sporazum, kaj pravi Mr. Brown o svoji jahti," se je oglasil Ivan, ki se mu je zdelo. da raztrga Jerične ječarje z golimi rokami, samo če jih dohitimti o pravem času.

"Mr. Brown je ukazal zakuriti," je dejal poročnik, "ter spo roča slavn jugoslovanski zvezci, da odplovemo tisti hip, ko do spemo na njegovo jahto. Njegovo mnenje je poleg tega, da ni vredno niti pametno, deliti bojno silo; peljemo se vsi z njim, kajti njegova jahta vozi hitreje od vseh brzoparnikov, kar jih plove tačas po Sredozemskem morju."

"To je izborn!" je vzkliknil Ivan. "Toda kaj nam pomaga vsa hitrost Brownove jahte, ako se izkrca Arnaut pred Solunom?"

"To ni verjetno," je dejal kapitan Johnson z gotovostjo. "Kjerkoli se izkrca prej, od nikoder nima v Albaniji tako ugodne zvezze kakor iz Soluna. Njegov prvi cilj je vendar zdaj, da spravi svoj plen — vaši dami — na yarvo, kakor hitro le more. Vrh tega pa vam dopušča brzina jahte z lahkoto, dohiti jadrnicu, na kateri se vozi, in jo zasledovati do kraja, kjer stopijo lopovi na kopno. Ali ne?"

"In mi se lahko izkrcamo na tanko tam," je menil poročnik. Vsi so se zasmajali potrosti starega junaka; toda Ivan in Dušan sta umolknila takoj, videča skrito roso v Markovih očeh. In spomnila sta se, da ga ne vidi zgolj prijateljstvo do njiju, marveč dolžnost, ki je prva med vsemi, koder utriplje srbska kri dolžnost osvetiti pobratimovo smrt.

Tudi Miloš je pogledal žalostno in dejal:

"Ako je v Solunu konec — jaz pojdem z Markom!"

"Tak ne žaluj preveč, ti norče," se je nasmehnil Dušan resnobno, "saj smo vendar vsi obljubili! . . . Odpravimo se torej, prijatelji, inglemo čimprej, kaj se da storiti."

Običajna angleška resnoba je čisto izginila iz kapitanov oči, ko je videl, da se mala armada poslavljajo od njega in njegove ladije. Prisilil je tovarše, da so stopili z njim v kajuto na koza rec ruma, "privezat si dušo za bodoče dogodke". Obljubiti so mu morali sveto in svečeno, da mu pišejo, karkoli se jim pripeti važnejšega.

"Povabil bi vas, da me običiate, kadar opravite svoje delo," je zaklical s krova, ko so stali v čolnu, "toda kdo ve, kje bom že jaz tedaj s svojo ljubo plavajočo skriljo "Victory" . . . Ampak fantje — ako se srečamo še katirat . . . godam, potem zavijemo svoje srečanje z najboljšo mokrotico, kar se je dobil od Vzhodnjine do Zapadne Indije! . . .

Motor je zateptal — bela pena je brizgnila okrog čolna; ka poklicite Eddy 0658 R.

Pič Johnson, vrla duša, je pustjal čim dalje manjši in manjši. Se dolgo je stal na robu dije in mahal z roko . . .

Pičlo uro nato je odpulta Brownja jahta iz Carigrada.

Ostra, mrzla sapa je bila nad morjem — znanika bližnje zme. Ivan in Dušan sta stala na krovu ter zrla zamišljeno na vrobo mesto, ki jima je bival izpred oči. V srcih obeh je tre tala otočna misel:

"Ti mesto krasote — med opojnih sanj — mesto zločina in kovarstva . . . ali zagledava se kdaj tvoje zdive, sezidan s krvivo prelitjo krvjo? In če je vidiš zopet — ali bo takrat storjeno delo rešitve? Ali ti bo moglo srečo odpustiti, kar je pretrpel zaradi tebe, mesto ne smiljenega greha? Kdo ve . . . (Dalje prihodnjie)"

Stanovanje
s 5 velikimi sobami, spodaj odda v najem. Fornez in vse dobnosti. Na jemnino \$20. Vrata je na 492 E. 105 St., ali poklicite Eddy 0658 R.

BRAZIS TAILORS nudijo
OBLEKE — SUKNJIČE — VRHNJE SUKNJE

narejene po vaši meri

Prvovrstno blago \$21.00

Prvovrstno delo

MILL-END HLACE

narejene po meri

\$3.75

Hranilne vloge na International posojilnici se vzame po cenah, ki so na trgu.

BRAZIS TAILORS 6113 St. Clair Ave.

Jesenska razprodaja

Cene vsemu zimskemu blagu smo za to razprodajo znatno znižali. Obiščete to našo jesensko razprodajo in si boste gotovo denar prihranili, ako potrebujete dobre zimske odeje, spodnje perilo, jopičje (sweaters), blago na jarde in druge zimske potrebuščine.

BLANKETI — deke

Cena \$9.50 sedaj	\$8.15
Cena 5.00 sedaj	4.25
Cena 3.75 sedaj	3.20
Cena 2.75 sedaj	2.35

KOTENINA ZA RUHE

Lockwood 2½ jd. široka Cena 55c sedaj 46c

ZNANA KOTENINA

Hope — 36 inčev široka Cena 17c sedaj 13c

FRUIT OF THE LOOM

36 inčev široka Cena 25c sedaj 21c

DRUID RUHE

81x99 inčev Cena \$1.75 sedaj \$1.55

NAJBOLJŠA KOTENINA

za ruhe — Piquot Cena 59c sedaj 48c

FRUIT OF THE LOOM RUHE

81x99 Cena \$1.25 sedaj 98c

SE VAM PRIPOROČAM
JOSEPH ŠTAMPFEL
6108 ST. CLAIR AVE.

ALI VI LAHKO ČITATE toliko kot bi morali?

Da napredujete, tudi če hočete obdržati kar imate, morate čitati. Toda, ali vi čitate toliko kot bi morali? Ali zanemarjate čitanje — ker čitanje škodi vašim očem, vas utruditi, vas napravi neravnovesne?

Ako je čitanje za vas težko, preglejte vašo razsvetljavo. Temna luč napravi čitanje zelo težko. Bleščeca luč vnemira vaši oči.

Odstranite oboje, mračnost in blešč . . . napravite vaše čitanje veselje . . . obvarujte vaše zdravje s tem, da preprečite napenjanje oči. Storite to z rabe "Sight-Saving Three-Light Lamp" (svetilko, ki ohrami vid). Ta svetilka nudi dovolj svetlobe, da odgovarja vsem potrebam v družabni sobi, razširi luč tako, da ni nobenih "slepih prostorov," in prepreči škodljiv blešč.

Vaša soba bo bolj privlačna s to vid-ohranjujočo

THE ELECTRICAL LEAGUE
BUILDERS EXCHANGE BUILDING • 18TH FLOOR • PROSPECT NEAR ONTARIO

